

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

249818

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การพัฒนาขีดความสามารถการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ
ตามยุทธศาสตร์จังหวัดชัยนาท

**Tourism Capability Increasing Development by Integration
Follow Chainat Province Strategic**

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา ชีระวิทย์เลิศ และคณะ
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

มีนาคม 2554

๖๐๐254365

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

249818

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การพัฒนาขีดความสามารถการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ
ตามยุทธศาสตร์จังหวัดชัยนาท

**Tourism Capability Increasing Development by Integration
Follow Chainat Province Strategic**

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา ชีระวิทย์เลิศ และคณะ
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

มีนาคม 2554

กิตติกรรมประกาศ

แผนงานวิจัยนี้ มีจุดเริ่มต้นมาจากการที่คณะนักวิจัยของมหาวิทยาลัย ราชภัฏจันทรเกษม ได้ประจักษ์ร่วมกับผู้แทนของจังหวัดชัยนาทเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2551 เพื่อกำหนดประเด็นการวิจัยด้านการท่องเที่ยว โดยให้ทำวิจัยเรื่องที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด คือ กำหนดเส้นทางการท่องเที่ยวรวม 7 พื้นที่ เนื่องจากมีศักยภาพและขีดความสามารถที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบบูรณาการได้ทั้งประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมประเพณี ศิลปะ โบราณสถาน วัด พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ และพระบรมธาตุที่โดดเด่น รวมทั้งด้านวิสาหกิจชุมชน ด้านการเกษตรที่มีการปลูกข้าวมากที่สุดในประเทศไทย มีโรงเรียนชาวนาด้านอินทรีย์ และวิถีชีวิตที่งดงามและมีปลาน้ำจืดนานาชนิด เป็นต้น และเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2552 คณะผู้วิจัยได้ทำผลงานวิจัยทุกโครงการมาเสนอที่ศูนย์จันทรเกษมชัยนาท อันเป็นการประชาสัมพันธ์เพื่อการวิพากษ์และเพื่อให้มีการนำการวิจัยที่เป็นรูปธรรมนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งจะเป็นการสร้างอาชีพและรายได้จากการท่องเที่ยวให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดอย่างแท้จริง

รายงานผลการวิจัยนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี เพราะได้รับความอนุเคราะห์ร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้เกี่ยวข้องทุก ๆ ฝ่าย อาทิ เช่น สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ได้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2552 คณะผู้ตรวจสอบทางวิชาการจำนวน 3 ท่าน ที่ได้กรุณาวิพากษ์ให้คำปรึกษาแนะนำสิ่งดี ๆ ในการปรับแก้ไข ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบของ วช. ได้ติดตามทวงถามด้วยความเอาใจใส่อย่างเป็นกันเอง ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยนาท หัวหน้าส่วนราชการจังหวัด ข้าราชการ นายกองค้การบริหารส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้นำชุมชน และ เจ้าอาวาสวัดในพื้นที่ที่ศึกษาได้ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือเป็นอย่างดี โดยเฉพาะประชาชนที่ได้ให้ข้อมูลได้ช่วยตอบคำถามซ้ำ ๆ ด้วยความเต็มใจ เพื่อได้ให้ข้อมูลที่ครบถ้วน และครอบครัวของคณะผู้วิจัยทุกคนที่ได้ช่วยเหลือเป็นกำลังใจในการทำวิจัยที่เป็นชุด โครงการนี้ด้วยดีตลอดมา รวมทั้งท่านอื่น ๆ เช่น ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้น ที่ได้เปิดโอกาสให้ทำวิจัยอย่างเต็มกำลังความสามารถ ทีมวิจัยขอขอบคุณในความมีน้ำใจ ไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

คณะผู้วิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานผลการวิจัยนี้ จะมีคุณค่าและเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการท่องเที่ยว เพราะเป็นการทำวิจัยตามความต้องการของจังหวัดชัยนาทอย่างแท้จริง

ปัญญา ธีระวิทย์เลิศ

ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย

มีนาคม 2554

บทคัดย่อ

249818

แผนงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาขีดความสามารถด้านการท่องเที่ยวแบบบูรณาการตามยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวจังหวัดชัยนาท มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาขีดความสามารถด้านการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ โดยกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยว ด้านวัด วัฒนธรรม ด้านเกษตร และ ด้านวิสาหกิจชุมชน ของพื้นที่ 7 ตำบลในจังหวัดชัยนาท ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการท่องเที่ยวกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยได้ทำการสัมภาษณ์ประชากร ได้แก่ ข้าราชการ นายก รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล นักธุรกิจ และประชาชนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเจ้าอาวาสและพระสังฆาธิการ สามารถสรุปผลการวิจัยในภาพรวมได้ดังนี้

ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่เป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญและเป็นที่ยอมรับมากในขณะนี้เกี่ยวกับทางพุทธศาสนา ได้แก่ งานดักบาตรเทโว การแข่งเรือยาว งานสมโภชน์พุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ งานพระบรมธาตุ และงานหลวงปู่ศุข ส่วนในด้านศักยภาพและขีดความสามารถเชิงเกษตรและวิสาหกิจชุมชนนั้นพบว่า วิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพ ได้แก่ กลุ่มน้ำปลาตราเขื่อนเจ้าพระยา กลุ่มแชมพูสมุนไพร กลุ่มชัยนาทเชรามิก กลุ่มลูกปัด กลุ่มหุ่นฟางนก กลุ่มเปลือกส้มโอหวาน กลุ่มข้าวแตน และกลุ่มที่นอน เป็นต้น สำหรับบุคลากรที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดชัยนาททั้ง 4 อำเภอ 7 ตำบล นั้นพบว่าบุคลากรในภาครัฐและภาคเอกชนมีความพร้อมในระดับปานกลาง โดยขีดความสามารถด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น การเกษตร วิสาหกิจชุมชน โบราณสถาน ศิลปวัฒนธรรม และแผนการตลาดในทุกระดับยังไม่เพียงพอเนื่องจากกลไกในการขับเคลื่อนระดับจังหวัดซึ่งกลยุทธ์ด้านการตลาดกำหนดโดยอาศัยภาคเอกชน ซึ่งมีข้อจำกัดหลายประการ

ผลการวิจัยโดยรวมคือ ได้ข้อมูลด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่สำคัญและข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพ มีการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวทั้ง 7 ตำบล รวม 48 คน เพิ่มขีดความสามารถในการแนะนำการท่องเที่ยวของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและแปลงเกษตร พัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยว 3 เส้นทาง ได้กลยุทธ์การพัฒนาการตลาดที่ครบวงจร ซึ่งผลการพัฒนาจะช่วยสร้างรายได้ จากการท่องเที่ยวแก่ประชาชนจังหวัดชัยนาทและเป็นไปตามยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวจังหวัดชัยนาท

Abstract

249818

The research title “The Development of Integrated Tourism Capability According to Chainat Strategy” The main objective of this study was to develop the capability in integrated tourism by planning the tourism routes: monastery, culture, agriculture and community enterprise of seven sub-districts in Chainat: Cultural, agricultural, community enterprise groups. The interviewees were government officers, chief executive of the provincial administrative organization (PAO) and deputy chief executive of the provincial administrative organization (PAO), members of sup-district administrative organization, businessman and relevant people including abbots and monks. The results can be concluded as follows:

The local history which is very important and popular among Buddhists nowadays is Daavo, boat competition, the holy Buddha image, phra Barom Ma Tad, Luang Poo Sak. In terms of potentiality and capability in agriculture and potential community enterprise, the potential groups were Chao Phraya dam fish sauce, herbal shampoo Chainat ceramics, bead group, straw puppet, stir pomelo skin, rice cracker, and bedding group. The personnel in government and private sectors had medium readiness of low level of marketing. However, high and several of tourist attractions like local history, agriculture community enterprise, ancient places, and tradition were not enough due to the provincial driven mechanism. Moreover, the marketing strategy relied on the private sectors which had many limitations.

Datas on essential local history and information on potential agro-tourism places were collected. The tourism personnel's were developed within 7 sub-districts area which are totally 48 people. The limit of capability in agro-tourism and agricultural field has been increased. Three new routes of tourism were developed. The market development strategies were fully provided.

These will help get income from the tourism the people in Chainat and in accordance with the tourist strategy of Chainat.

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ความหมายการท่องเที่ยว	9
องค์ประกอบที่สำคัญของการท่องเที่ยว	11
ประเภทการท่องเที่ยว	14
การพัฒนาท่องเที่ยว	15
มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว	17
ทรัพยากรการท่องเที่ยว	18
สภาพของพื้นที่จังหวัดชัยนาท	19
ยุทธศาสตร์จังหวัดชัยนาท	21
ประเด็นยุทธศาสตร์จังหวัดชัยนาท	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	33
พื้นที่ในการวิจัย	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
กรอบแนวคิดการวิจัย	34
การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล	35
บทที่ 4 ผลการวิจัย	37
ตอนที่ 1 ผลสรุปโครงการย่อยทั้งหมด 4 โครงการ	37
ตอนที่ 2 การเพิ่มขีดความสามารถด้านการท่องเที่ยว	48

ตอนที่ 3 เส้นทางท่องเที่ยว 7 ตำบล ในจังหวัดชัยนาท	51
ตอนที่ 4 สรุปผลการพัฒนาขีดความสามารถการท่องเที่ยวแบบ บูรณาการ	66
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	68
สรุปผลการวิจัย	68
ข้อเสนอแนะในการวิจัย	73

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรแยกรายเทศบาล/อำเภอ	20
ตารางที่ 2 แสดงเขตการปกครองจังหวัดชัยนาท	21
ตารางที่ 3 แสดงตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	26
ตารางที่ 4 แสดงตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	27
ตารางที่ 5 แสดงตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	28
ตารางที่ 6 แสดงตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	30
ตารางที่ 7 แสดงตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	31

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1 แสดงเส้นทางท่องเที่ยวใน 7 ตำบล จังหวัดชัยนาท	51
ภาพที่ 2 หลวงพ่อธรรมจักร	53
ภาพที่ 3 วัดปากคลองมะขามเฒ่า	53
ภาพที่ 4 วัดพระยาแพรก	54
ภาพที่ 5 เจดีย์วัดพระแก้ว	54
ภาพที่ 6 เจดีย์วัดมหาธาตุ	54
ภาพที่ 7 เจดีย์เจ้าอ้าย	54
ภาพที่ 8 เจดีย์เจ้าอี	56
ภาพที่ 9 เจดีย์วัดโตนดหลาย	56
ภาพที่ 10 สวนพวงฉัตร	57
ภาพที่ 11 ผลิตภัณฑ์ลูกปัด	57
ภาพที่ 12 สวนพยุงขวัญ	57
ภาพที่ 13 ชัยนาทเซรามิก	58
ภาพที่ 14 แชมพูสมุนไพร	58
ภาพที่ 15 หุ่นฟางนก	59
ภาพที่ 16 น้ำปลาตราเขื่อนเจ้าพระยา	59
ภาพที่ 17 สวนพวง	60
ภาพที่ 18 สวนนก	60
ภาพที่ 19 ร้านลูกปัด	60
ภาพที่ 20 หุ่นฟางนก	61
ภาพที่ 21 วัดบรมธาตุ	62
ภาพที่ 22 ชัยนาทเซรามิก	62
ภาพที่ 23 เจดีย์วัดมหาธาตุ	63
ภาพที่ 24 เจดีย์เจ้าอ้าย	63
ภาพที่ 25 เจดีย์เจ้าอี	63
ภาพที่ 26 เจดีย์วัดพระแก้ว	63
ภาพที่ 27 โรงเรียนชานนา	67
ภาพที่ 28 วัดปากคลองมะขามเฒ่า	67